

Beszámoló

Kovács Piroska Ágnes hívnak és a Budapesti Műszaki Főiskola Rejtő Sándor könnyűipari mérnöki karának negyedéves terméktervező szakos hallgatójaként a 2006/2007-es tanév őszi és tavaszi félévét Finnországban, a Jyväskylä University of Applied Sciences-en töltöttem Erasmus Program keretén belül. Az utazással, szállással, iskolával, környezettel és a finn kultúrával kapcsolatos tapasztalataimat, élményeimet szeretném megosztani a kedves Olvasóval.

Utazás Helsinkibe:

Jyväskyläbe Helsinkin keresztül a legegyszerűbb és leggyorsabb utazni. Finnországba manapság már könnyen eljuthatunk repülővel. Ezen kívül létezik a vonatos, buszos és autós megoldás, de nem ajánlom, mert túlságosan költségesek és hosszúak. Kiutazásomkor a repülő megoldást választottam, a Finnair-rel utaztam, akkor ez volt a legolcsóbb légitársaság. Ezen kívül utazhatunk még a Malévval vagy az Austrian Airlines-szal.

További információk találhatóak itt: www.finnair.com

www.malev.hu

www.aua.com

Utazás Helsinkiből Jyväskyläbe:

Négyféle módon utazhatunk tovább Jyväskyläbe Helsinkiből, amely Közép-Finnország regionális központja és a fővárostól kb. 270-280 km-re fekszik északra.

- Repülővel: A Finnair működtet belföldi járatokat, többek között Jyväskyläbe is. A repülőtér 25 km-re fekszik a várostól, csak taxival vagy airporttaxival tudunk bejutni a központba. Ez egy eléggé költséges módja a továbbutazásnak, de én ezzel a megoldással utaztam, mivel még járatlan voltam a finnországi utazásban.

További információk: www.finnair.com illetve az aktuális taxi tarifákról itt tudunk meg többet: http://www.finavia.fi/airport_jyvaskyla

- Busszal: Ez a vonathoz képest jobb megoldás, mivel a repülőtéri terminál előtt indulnak a buszok Jyväskyläbe. Naponta két expressz járat van, amely közvetlenül közlekedik Jyväskyläbe, átszállás nélkül. A többi járatnál általában át kell szállni Lahtiban vagy egy másik finn városban.

Információkat menetrendről, menetjegyről www.matkahuolto.fi oldalon találunk.

- Vonattal: Ezt a megoldást nem ismerem, mert főleg repülővel és busszal utaztam. Helsinkiben a központi vasútállomás a városban található, ahová helyi busszal tudunk

bejutni a repülőtérrel. Ehhez mindenképp single ticketet kell váltani a buszra felszállva. További információk a www.vr.fi oldalon.

- Bérelt autóval: Ha van elég anyagi fedezetünk hozzá, bérelni is lehet autót a helsinki repülőtéren. Négy-öt autókölcsönző cégnek is van kirendeltsége Jyväskyläben, ahol aztán leadhatjuk a járművet. Ez a legdrágább megoldás.

Szállás:

Ha diákszállás Jyväskyläben, akkor lényegében csak a KOAS jöhet szóba, vagyis a Keski-Suomen Asuntosäätiö, ami körülbelül annyit tesz magyarul, hogy Közép-Finnországi Diákszállás Szövetkezet (információ itt angolul és finnül: www.koas.fi). Ez a szervezet foglalkozik a finn és külföldi diákok elszállásolásával Jyväskyläben. Több mint 20, úgynevezett student village van városszerte, vagyis diákfalu, ahol általában 7-8 apartman ház található, az egészen kicsi, pár lakásostól, a 9 emeletes óriás épületekig. Általában itt kapnak a diákok szállást 2, 3 vagy 4 szobás lakásokban. Ezek az épületek, lakások kifejezetten diákok elszállásolására épültek.

Minden lakáshoz tartozik egy konyha, egy étkező és egy fürdőszoba, amit természetesen a diákoknak kell takarítani, a saját szobájukon kívül. Ideális esetben ez munkamegosztással jár, a lakótársak beosztják egymás között, hogy ki melyik helyiséget takarítja. A KOAS biztosít porszívót és egyéb takarítási eszközöket, amit a helyi illetékestől lehet kölcsönkérni.

Ezekben az apartman házakban a félév folyamán természetesen nagy diákélet folyik. Ez alkalmat ad más országokból jött emberek, valamint más kultúrák megismerésére. Ez persze nem mindig csak pozitív tapasztalatokkal jár. Tekintettel kell lennünk arra, hogy a főleg Ázsiából és Afrikából érkező diákok egy egészen más kultúrából jönnek. Érdekes megfigyelni a más országokból jövőket hogyan viszonyulnak Finnországhoz és a mindennapi élethez. Például a dél-európai vagy a dél-amerikai diákok bioritmusa kicsit különbözik a miénktől, ők nagyon későn kezdenek vacsorázni, kb. fél 11 kor, és akár reggel 8 vagy 9-ig is képesek fenn maradni egy-egy összejövétel alkalmával.

Minden student village-nek van egy saját lakótanácsa (tenant council), ahová jelentkezés útján a tavaszi félévben én is bekerültem. Ez a csoport felel a tavaszi és őszi nagytakarításért, az épület épségéért valamint programokat szervez az adott diákfalu lakóinak, esetenként a többi diáknak is. A magyar HÖK szervezethez hasonló a működése.

Iskola:

Jyväskyläben két nagy felsőoktatási intézmény található: University of Jyväskylä (info: www.jyu.fi), ez tulajdonképpen a magyar egyetemi szintnek felel meg és a Jyväskylä University of Applied Sciences (info: www.jamk.fi), ami pedig főiskolai szintű felsőoktatási intézmény. Én ennek az utóbbi iskolának voltam a tagja két féléven keresztül, ahol ruhatervezést tanultam a School of Cultural Studies nevezetű tanegységben, ami a tanszékkal egyenértékű intézet a főiskolán belül.

A magyar oktatási folyamathoz szokott diáknak először kicsit furcsa lehet, ahogy itt megközelítik az oktatást, ahogy folyik a munka az iskolai tanévben. Először is 5 periódusra van osztva a tanév. Vannak tárgyak, amik több perióduson keresztül tartanak, de általában egy tantárgy csak egy perióduson át tart és aztán vizsgázunk belőle. A periódusok hosszáról, illetve az úgynevezett vizsgaperiódusokról bővebb információt a főiskola angol nyelvű tájékoztatójában kapunk: <http://www.jamk.fi/English/education/studyGuides.htm>

Ezen kívül léteznek az intenzív kurzusok, amelyek csak 1 vagy 2 hétig tartanak, de általában reggeltől estig tart a kurzus az adott napon. Ilyen kurzuson én is részt vettem az első félévben. Ilyenkor, mivel egész héten az intenzív kurzuson ül az ember, más órákra nem kell bejárni, illetve általában ezeket az intenzív kurzusokat úgy hirdetik meg, hogy a legkevesebb óráról kelljen lemondani. Természetesen az intenzív kurzus után is kredites vizsga van. Számomra nagyon emlékezetes marad az első ilyen kurzusom, mivel egy Angliából érkező tanárnő tartotta. Akkor csöppentem ki a nagy nemzetközi életbe és még kicsit nehézkes volt megértenem a sokféle angol akcentust. Természetesen a hölgy kiváló brit angolt beszélt, ennek következtében semmit nem értettem belőle. Viszont jó volt hallgatni, olyan gyönyörűen beszélt.

Természetesen, ha nem ért az ember valamit, arra rá kell és rá is lehet kérdezni. Ne szégyenlősködjünk, általában mindenki számára az angol tanult nyelv, főleg Finnországban, ezért senki nem haragszik meg, ha esetenként vissza kell kérdeznünk. Nekem a spanyol és francia akcentussal volt problémám, ugyanis ők nagyon a saját nyelvük hanghordozásában beszélnek az angolt és mivel én még egyik nyelvet sem tanultam, ezért volt nehéz megértenem őket. Természetesen az ázsiai diákok angolján sem könnyű kiigazodni. A titok abban rejlik, hogy merjünk beszélni, ha még először hibásan is. Senki nem fog a nyelvtani hibáinkra koncentrálni, mivel úgymint mindenki arra figyel, hogy a másikat megértse.

Az iskolában még egy nagyon fontos intézményt emelnék ki, ami főleg a nemzetközi diákoknak nagyon kedvező. Az nem más, mint az iskolai menza. Először biztos kicsit mindenki irtózik a menza szó hallatán, mivel még talán él mindenkiben az általános iskolai vagy középiskolai iskolai étkezdék nem túl kedves emléke. Ezt nagyon gyorsan felejtjük el, ha finn iskolai menzán szeretnénk ebédelni. Általában így tudnám jellemezni a menza intézményét Finnországban: tiszta, gyors, bőséges, olcsó. Valóban nagyon olcsó a helyi éttermi árakhoz képest, ugyanis diákoknak 2,2-2,35 Euró egy étkezés, amiben benne foglaltatik egy főfogás, saláta, köret, ital és

vajas kenyér. Az utóbbi négyből korlátlanul fogyaszthatunk. Érdekes lesz biztos elsőre az újonnan érkező külföldi diákoknak, hogy bizony a finnek vajás kenyeret esznek az ebédhez és tejet vagy ivójoghurtot isznak hozzá. Nekem a vajás kenyér nagyon elnyerte a tetszésem, a semleges ízű ivójoghurt már kevésbé. Egyébként a kártyával, amely után a kedvezményt kapjuk, ehetünk bármely finn iskolai menzán az ország bármely részén, az egész ország területén biztosít számunkra diákkedvezményt az iskolai éttermekben. Ezen kívül még a Kela honlapján megnézhetjük, hogy mely éttermek fogadják el a kártyát. A Kela a finn szociális hálóért felelős intézmény, információ: www.kela.fi, itt egyébként, ha nem éreznénk elégnek az ösztöndíj összegét, lehet pályázni szociális segélyért, de szükséges hozzá valamennyi finn tudás.

Egyébként ezt a kártyát majd az Erasmus koordinátortól kapjuk meg, nem kell külön kérvényezni. Típpként írom, hogy amikor Helsinkiben jártam, akkor az egyetemi menzán étkeztem a kártyával 2,35 Euróért, ami nagyon baráti ár egy kiadós ebédért Finnországban, főleg a fővárosban.

Tömegközlekedés, vásárlás, pénzügyek:

Sokan úgy gondolják, hogy Finnország nagyon drága és főleg a közép-kelet európai régióból érkező diákok számára szinte sokszerűek a finn árak. Tény és való, hogy bizonyos szolgáltatások drágábbak az otthoni áraknál, de a pénzünkért minőséget kapunk. Erre legjobb példa a helyi tömegközlekedés, valamint a távolsági közlekedés. A téli hónapokban a nagy hó mennyiség miatt sajnos elkerülhetetlen, hogy legalább 1 vagy 2 hónapra ne vegyük igénybe a városi tömegközlekedést. A havi diákbérlet 40 Euró és első alkalommal még 3 Eurót ki kell fizetni magáért a bérletért, amit ezek után célszerű nem kidobni a hónap végén, mondván az már úgylis lejárt. Elektronikus rendszerű a tömegközlekedés Jyväskyläben. Ez úgy működik, hogy amikor fellép az ember a buszra, akkor odatartja a bérlet-kártyát a kártyaleolvasóhoz és a zölden, sárgán vagy pirosan jelez, attól függően, hogy mennyire érvényes még a kártya. A kártyát 30 napra lehet megvenni és a kb. 26. naptól elkezdi kicsit sárgásan jelezni, hogy tudunkra adja, nem sokára lejár a kártya és újra kell tölteni. Én ezt az újratöltést mindig az Asemakatu és Vapaudenkatu sarkán lévön jegyirodában tettem meg, ami a központban található, a nagy buszcsomópont mellett. Az irodában még turista információ is működik. Itt lehet ingyenes térképet kérni a városról és információkat a különböző városban található programokról.

Kisvároshoz képest nagyon jó a közlekedés, bár annak, aki nagyvárosból vagy Budapestről érkezik, számolnia kell azzal, hogy van sok buszjárat, de azok egy nagyvároshoz képest ritkábban járnak. A menetrendet célszerű mindig olvasni és a szerint kimenni a buszmegállóba, különben az ember akár 1 órát is várhat a következő járatra.

Ezt a menetrendet a fent említett irodában is kérhetünk. De a KOAS házakba, ahol a diákok laknak, lakásonként a finn posta mindig bedob egyet ingyen, minden évszak kezdetekor, amikor változik a menetrend is.

Az ételárakkal kapcsolatban rögtön leszögezném, hogy nem akkora a különbség az otthonihoz képest, illetőleg a különbség egyre csökken, és inkább a magyar árak közelednek a finn árakhoz. Bár év elején itt is volt némi árnövekedés, pl: a kedvenc vajam, a Lätta került eddig 1,49 Euróba, januártól pedig 1,55 Euró az ára. Egyébként ez se nem vaj se nem margarin, valami finn típusú vajszerűség, aminek nincs is otthon megfelelője. Ez egy drágább márkájú vajnak számít.

Nem szoktam tejet venni, de úgy tudom 0,5 és 1,5 Euró között mozog az ára literjének. Egy csomag rozskenyér, amit itt mindenki eszik, úgy 1,5 és 1,8 Euró között mozog. Teljesen másfajta, mint az otthon megszokott kenyér. Létezik itt is Lidl, ami elég közel van a nemzetközi diákok szállásához, úgy tudom, hogy ott lehet venni szeletelt fehér kenyeret, kb. 1 Euróért kilóját. Igazából én nem szoktam ott vásárolni, mert az én szállásomtól elég távol esik, de ott az árak teljesen a magyar lidl-árakhoz hasonlóak és azokat az élelmiszereket is lehet kapni, amiket egy magyar Lidlben.

Szombaton 1 iskolai menza van nyitva az egyetemen: Ravintola Wilhelmiina (<http://www.sonaatti.fi/english/>), ahol tudunk szombaton is a fent említett diákkártyával étkezni. Ezen kívül még a különböző kebab- illetve pizzaétermek jöhetnek szóba. Ezekben ugyan drágábban lehet enni, de itt is van ingyen saláta, és ha nem tudod mind megenni a kaját, a salátás pultnál van doboz meg alufólia, össze lehet csomagolni és hazavinni. Ezen típusú étermek általában önkiszolgálóak és két fajtája van, a kínai tulajdonos által üzemeltett és valamilyen mohamedán országból bevándorolt tulajdonos által üzemeltett. Tapasztalatom szerint az utóbbiba érdemes menni, mert vallási és egyéb okokból kifolyólag ők tisztábbak. Egy ilyen étteremben is meg tudunk ebédelni 6-7 Euróból bőségesen. Természetesen a városban találunk drágább étermeket, a szó klasszikus értelmében vett étermeket pincéres kiszolgálással, de mivel azok nagyon drágák, én egyikben sem voltam. Annyit tudok, hogy ott kb. egy főfogás ára 17-22 Euró körül mozog.

Havonta körülbelül 450-480 Euróból kijöttem, amikor még KOAS házban laktam. Ez a havi költség úgy értendő, hogy biciklivel jártam, és csak 2 nagyon kemény téli hónapon keresztül vettem buszbérletet. A hét hat napján valamelyik iskolai menzán ettem, csak a reggeliről kellett gondoskodnom. A vacsorát illetőleg: volt eset, hogy elfelejtettem, vagy olyan későn ebédeltem, hogy vacsora már nem kellett. A menzák nyitva tartásáról érdemes tájékozódni, mert elég sokféle nyitvatartási idővel találkoztam már. Általában a finnek nagyon más napi ritmus szerint ebédelnek. Van, hogy már fél 11kor megebédelnek, aztán jön a délutáni kávé és süti, majd este 6 körül a vacsora. Jyväskyläben található olyan menza, ami hétköznap nyitva van 17 óráig

(http://www.sonaatti.fi/v2/index.php?option=com_content&task=view&id=38&Itemid=54) Azért is érdemes ide néha ellátogatni zárási időben, ugyanis a menza mellett büfé is működik, és gyakran a büfében árult dolgokat kiteszik ingyen elvitelre, amiket másnap már nem lehetne árulni. Sőt halottam tavalyi diákoktól (magyaroktól!), hogy kaptak egy 1kg-os zacskós kenyeret. A havi költséget természetesen nagyon megdobja, ha az ember aktív parti-életet él, ugyanis a rágcálnivalók és az alkohol elég drága. Sajnos nem tudok ilyen árakat írni, jártam azért én is bulizni, de ritkábban, mint egyes nemzetközi diákok. A kis anyagi juttatásokat, amiket a családtól kaptam, én személy szerint utazásra költöttem. Ajánlom Riga, Tallinn vagy Stockholm városát valamint Lappföldet vagy Norvégiát. Jyväskylä jó kiindulópont ezekre a helyekre. Található a városban egy-két utazási iroda, akik foglalkoznak ilyen desztinációkkal, mi a Matkapojat-tal utaztunk és elégedettek voltunk:

www.matkapojat.fi

Ha utazás, akkor érdemes megkérdezni az aktuális Erasmus-koordinátort, mivel az iskola is szervez kirándulásokat. Az iskola által szervezett utazás volt Tallinnba, amin részt vettem.

Finn emberek, finn kultúra:

Aki Finnországba látogat és még nem volt szerencséje egy skandináv országhoz, annak tisztában kell lennie a következő dolgokkal. A finnek tényleg kicsit zárkózottnak tűnnek első látásra. Erre mondjuk, pont ellenpélda volt a koordinátorunk, de általában ez jellemző rájuk. Főleg itt Jyväskyläben, ami egy kisváros a „finn vidéken”. A fővárosi régióra ez már annyira nem jellemző, egy két külföldi szerint, ott már hozzászoktak a külföldiek jelenlétéhez. Egyébként nekem csak jó tapasztalatom van a finnekkel kapcsolatban. Nagyon segítőkészek, ha még nem is beszélnek az angol nyelvet, ha segítségre szorulsz, valahogy kézzel, lábbal útbaigazítanak. Sajnos a korosztályomtól eltekintve, főleg Jyväskyläben, kevesebben beszélnek angolul, mint például a fővárosban. Az is jellemző rájuk, hogy ha beszélnek is angolul, szívesen átváltanak finnre, nagyon kényelemszerető nép, és ebben is kicsit kényelmesek. Jelenleg finn lakótársam van, és ő sem törte magát, hogy angolul beszéljünk. Én akkor kerültem a lakásba, amikor már beszéltem egy szinten finnül, és finnül mutatkoztam be, finnül kezdtünk társalogni, de egyszer nem akart átváltani angolba. De van ellenpéldám is, a mostani csoporttársaim, igaz angol nyelvű diploma programban vagyok. Velük meg egyszerűen nem lehet finnül beszélgetni, ők az angolt akarják gyakorolni, és hiába kezdek valamit finnül mondani, biztos, hogy angolul folytatjuk a csevegést. Mindennek ellenére azért elmondhatom, hogy az, aki esetleg hosszabb távon szeretne ebben az országban érvényesülni, annak szükségszerű a finn nyelv elsajátítása legalább alapfokon. A tapasztalatom, hogy finnül könnyebben tudom a dolgokat elintézni.

Viszont amikor finnül kezdek beszélni, mindig megdicsérek, hogy milyen szépen megtanultam a nyelvet, és odáig vannak a külföldiekért, akik beszélnek finnül.

Még egy-két érdekességet elmondanék a finn népről, hogyha valaki ide tart, ne lepődjön meg. Elsőnek megemlíteném, hogy ha finn lakótársad van, ne érezd magad kellemetlenül, ha csak a nap elején egyszer köszön neked és onnantól kezdve akárhányszor találkoztok a nap folyamán, egyszer sem fog köszönni. Viszont bármiben bármikor segít Neked, amiben csak szükséged van. Nem tudom, hogy ez mennyire jellemző a többi finnre, de az én lakótársam nem beszél feleslegesen. Nincs meg az az udvariaskodási körbeszélgetés, ami nálunk vagy a déli országokban megtalálható. Erről minap ép a spanyol csoporttársaim panaszkodtak, hogy ez mennyire furcsa nekik. Engem nem zavar, mert ha kérdezek bármit a lakótársamtól, ő válaszol készségesen, de feleslegesen nem beszél.

Az is igaz a finnekre, hogy nagyon egyenesek és nyíltak, azonnal megmondja, ha valami problémája van veled. Nem könnyű egy finnhez közel kerülni, de akit barátjának fogad, az egy életre szól.

Összegzés:

Összegezve az eddigi tapasztalataimat azt mondanám, hogy nem bántam meg, hogy Finnországot választottam. Személy szerint bele is szerettem ebben az országba. Ez egy gyönyörű ország. Másként szép, mint pl. egy dél vagy nyugat európai ország. Itt nincsenek száz vagy kétszáz éves épületek, illetve nagyon kevés van. De vannak gyönyörű tavak-tórendszerek, erdők, szigetek, varázslatos tengerpart. Természeti szépségekben nincs hiány. Tetszik itt, hogy az emberek környezettudatosan a környezethez közel élnek. Nyugalom van, vannak természetesen itt is problémák, de az ember a mindennapi kis apró-cseprő dolgait könnyebben tudja elintézni. Az iskolákban meg a hivatalokban valahogy sosem vagyok stresszes, hogy valamit el kell intézni, mert tudom, hogy el lesz intézve, mert majd úgyis segítenek az adott ügyben eljárni.

Nekem annyira megtetszett ez az ország, hogy jelenleg hosszútávon gondolkozom, és szeretnék hosszútávon az országban maradni.

Itt szeretnék még köszönetet mondani, a BMF Nemzetközi Képzési Ügyek Központjának, személy szerint Dudás Mária Tanárnőnek, Lernerné Cseplye Ilonának valamint Kokasné Palicska Livia Tanárnőnek, akik rengeteget segítettek nekem a tanév során, nélkülük nem tudtam volna érvényesülni Finnországban.

Ha bárkinek még lenne kérdése, forduljon hozzám bizalommal. Elköltözöm Jyväskyläből a finn fővárosba, de az országban maradok és napi-szintű, friss információval tudok szolgálni bárkinek. Elérhetőségeim: pirkkokovacs@suomi24.fi kovipiri@freemail.hu

Hasznos linkek Jyväskylähez valamint Finnországhoz:

www.infopankki.fi

www.jyvaskyla.fi

www.jamk.fi

www.koas.fi

www.malev.hu

www.finnair.com

www.hs.fi

www.helsinki.fi

www.suomi24.fi

www.matkahuolto.fi

www.vr.fi

www.matkapojat.fi

www.kela.fi